

«ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР» ВІКТОРА ЖАДЬКА

Можна плакати на цю історію, можна хотіти почати нову, але поперед усього треба признати і зрозуміти факти, треба знати, при яких обставинах починали і весті далі цю нову історію...

Михайло Драгоманов
Віктор Олексійович Жадько за останні кілька років надрукував такі наукові та творчі праці: «Байковий некрополь», «У пам'яті Києва», «Кирило Осмак: заповідаю Вам Україну», «Некрополь на Байковій горі», «Енциклопедія «Черкащина», «Книгознавство», «Журналистика та основи редакторської майстерності», «Я лину у військовоминувле», «Мое село, моя вербова тиша», «Енциклопедія некрополезнавства», «Обрані педагогічні», «Філософія інноваційної діяльності».

У 2015 році В. О. Жадько упорядкував нову, спередню за жанром книгу «Історичний календар» (Київ, держвидав «Преса України»). Автор-упорядник присвятив свою працю випускникам та вченим, студентам та співробітникам Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова і в пам'ять тих, хто пішов боюю дорогою в далекі світи.

Календар умістить коротку та змістовну історію вишу з 1834 до 2014 року (витоки якого починаються з Університету Св. Володимира), доповнюючи матеріали фотоілюстраціями та документами, історичними дослідженнями останніх десятиліть ученими університету. У виданні розповідається про створення факультетів, інститутів і кафедр, життя та діяльність викладачів, співробітників, про знаменні дати й події, які відбувалися в колективі вишу й окремо в Києві та Україні шоденно з 1 січня до 31 грудня протягом усіх років.

Зібрано майже всі відомості про Михайла Петровича Драгоманова, його життя й наукову творчість, оточення, працю, листування, місія проживання, а також — про Тараса Шевченка, відомих діячів педагогіки, освіти, культури, спорту... У вступі «Від упорядника» висвітлено історичний шлях розвитку університету, який сьогодні нараховує 30000 студентів, 2000 викладачів. Серед них понад 20 докторів та 700 кандидатів наук, 12 членів-кореспондентів та академіків, 14 народних і 35 заслужених артистів України, 70 заслужених діячів науки, культури й освіти.

Не обминув упорядник і тих, хто стояв біля витоків зачаткування навчального закладу, великих просвітителів педагогіки: М. Максимовича, О. Ковалевського, М. Зерова, М. Пирогова, С. Єфремова, О. Новицького, О. Ястряба, С. Чавдарова, А. Медушевського, П. Хропка, П. Волинського та керівників вишу — директорів, ректорів: М. Грищенко, П. Чамати, І. Золотоверхого, М. Шкіля та інших учених.

При опрацюванні календаря зібрано історичні матеріали про педагогів України, їхні наукові праці, про тих, хто виборював її незалежність протягом століть.

Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова було засновано на базі Університету Св. Володимира в 1834 році як «особливий виховний заклад» — педагогічний інститут. За свою історію університет зазнав значних реорганізацій у своїй структурі, виробленні навчальних програм. У 1920 році Київському педагогічному інституту присвоєно ім'я Михайла Петровича Драгоманова, яке заклад мав до 1925 року. У 1936 році Київському педагогічному інституту було надано ім'я М. Горького.

У 1991 році Київському педагогічному інституту повернуто ім'я Михайла Петровича Драгоманова, а в 1993 році Київський державний педагогічний інститут імені М. П. Драгоманова реорганізовано в Український державний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова.

Всесвітньо відомий учений, педагог Михайло Петрович Драгоманов пройшов шлях свого становлення, відстоюючи культуру своєї нації, згуртував і виховав велику плеяду вчених у різних галузях: Кримський Атанатенг, Павлік Михайло, Ляхощкий Антон, Кістяківський Богдан, Навроцький Володимир, Чикаленко Євген, Житецький Євген.

Видатні постаті, занесені до історичного календаря, відіграли велику роль у розвитку педагогічної науки, на основі якої й створювався університет як виш з виховання педагогічних кадрів у різноманітних галузях. Зазначені вище М. Максимович, О. Ковалевський, М.

Пирогов та інші сучасники М. П. Драгоманова, у свою чергу, мали великий вплив на розвиток національної педагогічної думки — Крушельницький Антон, Галаган Григорій, Скоропадський Павло, Вернадський Володимир, Кониський Олександр, Одарченко Петро, Шербіна Костянтин, Гогоцький Сильвестр, Скрипник Микола, Павлік Михайло, Перети Володимир, Кравчук Михайло, Поляк Михайло, Засенко Олександр, Синаєвський Олександр, Волинський Петро, Русова Софія, Сікорський Іван, Чамата Павло.

Випускники університету різних років стали його викладачами, здобувши звання кандидатів, докторів наук, професорів, академіків: Гольдбер Август, Мацько Любов, Нижник Володимир, Харчук Олена, Федоренко Світлана, Канищенко Антоніна, Ремез Євген, Гринько Варвара, Шокін Георгій, Татенко Олександр, Лікарчук Ігор, Познанська Марія, Покась Віталій, Засенко Наталія, Ніколаєнко Василь, Коршак Євген, Сухомлинова Ольга, Богущ Алла, Левченко Михайло, Бляда Клара,

випускник філологічного факультету (1956–1961), аспірант (1961–1964) та викладач Вищої школи, на засіданні Вченої ради інституту захистив кандидатську дисертацію «Творчість Бориса Грінченка» (1968), професор. Варто навести споминок В. Яремченка про ті часи роботи в КІНО (Київський інститут народної освіти) з його книги «Літературна дивна твист»: «В інституті зблизився з професором Пільгучком Іваном Івановичем. Битий історією та комуністичною системою, він читав обережні лекції. Постанова ЦК КПУ про «Нариси з історії української літератури» ідеологічною глобальною пройшла й по ньому. Він запрошував мене після лекцій прогулюватися вулицями Києва. Я додивувався, де денікськими багнетами було прикинчено Василя Чумака, де жили Антонович, Лисенко, Заньковська, Грушевський, де на Безаківській була книгарня «Київської старини» і хто в ній збирався. А згодом розповідав, що в червоному козацтві В. Примакова очолював 19-річний розвідку, тричі переходив денікський

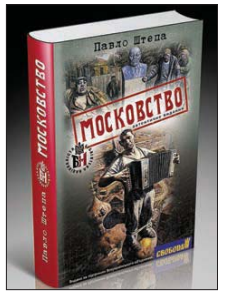
за університет, — у пединститут імені М. Горького».

Автор-упорядник Жадько Віктор Олександрович — учений-філософ, письменник, краєзнавець, публіцист, некрополезнавець, фотоаматор — народився 16 лютого 1952 року в селі Іваньки Маньківського району Черкаської області. Заслужений працівник освіти України (2007), Відмінник столичної освіти (2012), доктор філософських наук (2007), професор (2011), академік Академії наук вищої освіти України (2009), завідувач кафедри журналістики Інституту української філології та літературної творчості імені А. Малишка (з 2005).

Нагороді: лауреат дев'яти літературних всеукраїнських та міжнародних премій, нагороджений золотою медаллю імені М. П. Драгоманова (2010) та золотою медаллю Національної спілки письменників України (2008). Член Спеціалізованої вченої ради з захисту докторських та кандидатських дисертацій. Член редколегії наукових ВАКівських видань-вісників: «Глея» та «Соціальна психологія», історичних та культурологічних журналів: «Пам'ять століть» та «Духовні студії», «Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури». Член Національних спілок України: журналістів (1978), письменників (2000) та краєзнавців (2010). Автор 20 романів, довідників, посібників та підручників, двохсот наукових праць та публікацій в наукових вісниках, журналах, газетах як в Україні, так і за кордоном.

За високий рівень викладацької діяльності та публікації з проблем освіти й публіцистики в Україні визнаний газетою «Освіта» та Міністерством освіти і науки України «Освітняником 2007–2012 років». «Історичний календар» Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова може стати в пригоді всім бажаючим, які хочуть створити подібну книгу про історію того чи іншого навчального закладу, розповісти про культуру, педагогіку та вченість краю, області, міста.

Лілія ОРЕЛ, етнопот, старший науковий співробітник Національного музею народної архітектури та побуту НАН України (1962–2008), заслужений працівник культури України

«МОСКОВСТВО» — БЕЗ ВИПРАВЛЕНЬ І СПОРОЧЕНЬ

Днями вийшла новинка: «Штепа Павло «Московство. Автентичне видання», 872 стор., 80 грн. гуртова ціна. Повний автентичний текст видання 1968 року, Торонто».

У попередніх «адаптованих» виданнях було скорочено більшість розділів та глав, внаслідок чого вишійшов нибі тезовий переказ із схематичним окресленням проблеми. Наголос робився саме на власні коментарі та враження автора (часом надто емоційні), отож при читанні створювалося у читача враження, що замість наукової праці читаєш черговий протимосковський політично-пропагандистський трактат.

Але досить «підливати олії!» Збережімо інтригу, — аби допитливі читачі самі насолодилися читанням неперекрученого тексту, і кожен на рівні власної ерудиції міг зробити свій власний висновок. У наш час кожна духовно розвинена людина спостерігає, що делати більше світ тоне в зростаючих хвилях брехні, які вже перетворюються на дунамі, що змітає чи в майбутньому може змести в себе живе-правдиве на своєму шляху. Мета видання цього автентичного тексту — донести, насамперед, українцям саме цілісну думку Павла Штепи про москвофку народотів та її негативний багатотомний вплив на український народ. Збережено повністю оригінальну авторську лексику і значний відсоток орфографії першого видання. Що важливо, зв'язуючи на великий обсяг тексту книги, присвячений саме перекручуванню та русифікації і калкванню українського правопису.

У світі останніх подій у протистоянні України і Росії актуальність книги від її першого видання в 1968 році тільки зростає. Саме тому текст дається зовсім без скорочень і свідомих викривлень попередніх видань, які, на думку редакції, мали на меті щось диметральне протилежне від мети автора наукової праці «Московство». Наприклад, після порівняльного аналізу всіх видань в Україні з автентичним текстом кинулося в очі, що замість усвідомлення величч українського народу, вибуху кращих способів захисту від небезпечної і підступного сусіда у висновках пропагуються ненависть і агресивні заклики боротьби з москвофським народом. Також без видимих причин з тексту повністю позникали критичні зауваження автора у бік США та єврейства. А деякі скорочення взагалі не підпадають під жодні логічні припущення — схоже, просто хтось так вирішив, назвавши все, що забалося, «застарілим і неактуальним».

(Замовити цю та інші книги можна за електронною адресою: smihologiya@ukr.net, Олександр Михайлович)

Автор-упорядник
Жадько Віктор Олексійович
... (детальні біографічні дані) ...

Історичний календар

Щоб придбати видання, яке коштує за собівартістю 150 гривень плюс поштові витрати, звертайтеся на електронну адресу: jadko-viktor@ukr.net

Брик Григорій, Дударенко Данило, Конфорович Андрій, Чорнобровкін Володимир, Сивнова Євгенія, Ярошенко Валерій, Шелухін Дмитро.

З-поміж багатьох прізвищ, названих у календарі, на нашу думку, варто більше уваги приділити В. Яремченку та В. Жадьку, упорядника унікального до насиченості матеріалами, світлинами та дизайном видання. Яремченко Василь Васильович народився в Сінному Вітебській області (Білорусь) —

фронт. На його руках помирає смертельно поранений отаман Зелений. У 50-х роках кадри вчених-філологів у пединституті були незмірно потужнішими, ніж в університеті: П. К. Волинський, Ю. С. Кобилецький, Ф. С. Грім, М. Я. Жовтобрюх, Б. М. Кулик, професори Медушевський, Войтенко, Карлов, Крук. Таких імен не мав університет Шевченка, він уже був «очищений» від професур «за націоналістичним духом», яких переводили до закладу, на ранг нижчого

КОЧУБІВ — ХАДЖИБЕЙ — ОДЕСА: ВІДВЕЛИКОГО КНЯЗІВСТВА ЛИТОВСЬКОГО — ДО НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ

Нещодавно в Одесі вийшли друком матеріали Першої Всеукраїнської наукової конференції «Кочубів — Хаджибей — Одеса».

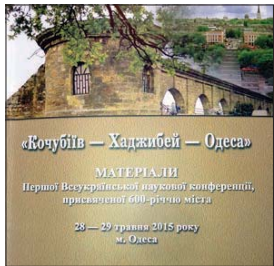
Конференція відбулася наприкінці травня в Одесі з нагоди 600-річчя міста. Вчені, аспіранти і студенти з Києва, Одеси, Харкова, Миколаєва, Івано-Франківська і Черкаса висвітлювали різні аспекти

історії міста від початку XV століття до незалежної України, зокрема, українського національного життя.

Директор Інституту історії України, академік НАН України Валерій Смолюк у привітанні учасників конференції зазначив: «Історія як наука — річ уперта. Її можна на деякий час приховати, загальмувати роз-

виток, але знищити — ніколи. Це ще раз підкреслили на прикладі вашого міста історики Олександр Болдирев, Тарас Гончарук, Олена Синаєвська та інші, котрі на основі незаперечних документів довели існування міста від часів Великого князівства Литовського, через Османську і Російську імперії до незалежної України. І впровадженню цього часу значну роль в його розвитку відігравали українці».

Анатолій ЗБОРОВСЬКИЙ
М. Ірпін

100-РІЧЧЯ ПЕТРА ТРОНЬКА

12 липня 2015 року минуло 100 років від дня народження видатного пам'яткознавця та краєзнавця, Героя України Петра Тронька (12.07.1915 — 12.09.2011) — багаторічного очільника Українського товариства охорони пам'яток історії та культури, ініціатора створення багатьох українських музеїв, засновника Всеукраїнського фонду відтворення видатних пам'яток істо-

рико-архітектурної спадщини імені О. Гончара. У 1990 році відіновив Всеукраїнську (зараз — Національну) спілку краєзнавців та очолював її правління, був віце-президентом Асоціації історичних міст України. Завдяки підтримці П. Тронька створено велику кількість музеїв, заповідників, побудовано пам'ятників, збережено численні куль-

тові споруди: створено Меморіальний комплекс «Національний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941–1945 рр.», Національний музей-заповідник запорозького козацтва у Запоріжжі, проведено офіційне відзначення 1500-ліття Києва, відновлення Золотих воріт, Михайлівського Золотоверхого монастиря, Свято-Успенського собору у Києво-Печерській лаврі.

Саме завдяки постійній особистій підтримці Петра Тронька вдалося реалізувати один з найбільш масштабних музейних проєктів в Україні та Європі — 1969 року створити Музей народної архітектури та побуту України. Науковець очолював масштабні пам'яткознавчі проєкти, був автором і співавтором понад 600 наукових і науково-популярних публікацій.

